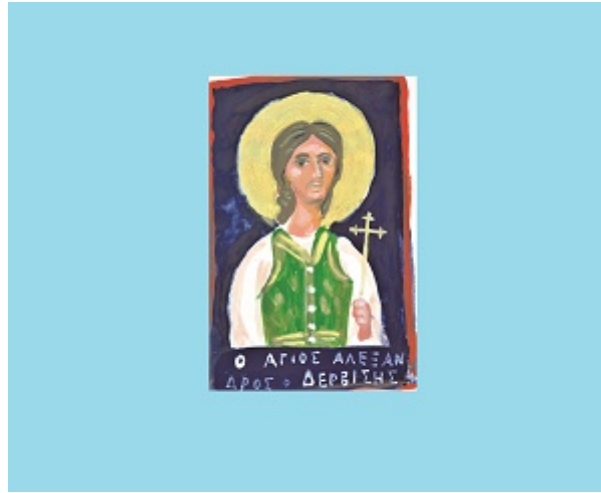

26 Μαΐου 2018

Το μαρτύριο και η μαρτυρία του Νεομάρτυρα Αλέξανδρου του Δερβίση! (Στέλιος Κούκος)

/ [Πεμπουσία](#)

Έργο του Χρήστου Γουσίδη.

Πόσο όμορφα αναδύεται η μαρτυρική μορφή του ωραίου Θεσσαλονικιού Νεομάρτυρα Αλέξανδρου του Δερβίση μέσα από το συναξάρι του;

Έζησε μια περιπετειώδη ζωή αφού και αυτός ως άλλος Μακεδόνας, μικρός και μέγας Αλέξανδρος από τη Θεσσαλονίκη βρέθηκε να περπατάει στις Ανατολές τα μέρη. Έφτασε μέχρι την μακρυνή Μέκκα...

Από την γενέθλια πόλη θα τον φευγατίσουν οι γονείς του για την Σμύρνη γιατί τον ωραίο νεαρό Αλέξανδρο τον επιβουλεύοταν κάποιος αγάς. Ότι την εποχή εκείνη οι άνθρωποι δεν όριζαν ούτε το ίδιο τους το σώμα. Όλα ήταν στη διάθεση των κατακτητών.

Αυτή ήταν η... ανεκτική οθωμανική αυτοκρατορία, η τουρκοκρατία. Οι υπόδουλοι δηλαδή να ανέχονται τους κατακτητές, για κάθε ατιμία που είχαν στο μυαλό τους! Γι αυτό και αυτοί, έτσι απλά, πολλές φορές λόγω της... καλωσύνης των οθωμανών αποφάσιζαν ομαδικά να αλλαξοπιστήσουν. Όχι, για να έχουν φοροαπαλλαγές και να μην αρπάζουν τα παιδιά τους στο παιδομάζωμα και να μην υφίστανται τις οποιεσδήποτε άλλες ορέξεις τους!

Και να, όμως, που ο Αλέξανδρος, ο Θεσσαλονικιός, θα αλλαξοπιστήσει στη Σμύρνη. Για ποιον λόγο; Άγνωστο. Ίσως να του έστησαν κάποια παγίδα, λέει το συναξάρι του, αλλά και αυτό δεν το λέει με πάσα βεβαιότητα. Το σίγουρο είναι, πως ο Αλέξανδρος από την ενορία της Παναγίας της Λαγουδιανής, της Λαοδηγήτριας, που βρίσκεται στους πρόποδες της Άνω Πόλης, ετούρκεψε!

Έτσι δεν έχασε μόνο την θρησκεία του αλλά και το γένος, την εθνικότητά του.

Και ο έρμος σαλονικιός, πιο έρμος από ποτέ, διωγμένος από την πόλη του, τη Μητέρα Θεσσαλονίκη, στη μητριά Σμύρνη θα τουρκέψει. Γι αυτό και θα επικαλεστεί την έρημο ως πατρίδα του και ως έρημος από καιρό, θα ανοιχθεί στην έρημο της Ανατολής! Φαίνεται, είναι ίδιο των τραυματισμένων ψυχών τα ταξίδια ανα-ψυχής και οι μεγάλες αποστάσεις. Ένα φτερό στον άνεμο...

Εν τω μεταξύ, ο Αλέξανδρος, θα περιβληθεί και το σχήμα των δερβίσηδων, θα γίνει δηλαδή μουσουλμάνος μοναχός. Και έτσι, ακόμη και μέσα στη θρησκεία αυτή, θα ακολουθήσει ένα δρόμο πιο έρμο και μοναχικό, αιρετικό για τους περισσότερους μουσουλμάνους, αλλά και πιο ποιητικό και πιο εκλεπτυσμένο.

Και να λοιπόν ο Αλέξανδρος, με τη στολή του δερβίση, ένα φτερό στην έρημο, ένα ξωτικό, εν μέσω των κυρίαρχων ομοφρόνων του μουσουλμανικών πληθυσμών να δείχνει αγαθότητα και καλωσύνη για τους υπόδουλους χριστιανούς, και να νουθετεί τους ομόθρησκούς του μουσουλμάνους. Και μάλιστα, ορισμένες φορές να τους μαλώνει πολύ αυστηρά γι αυτήν τους την συμπεριφορά. (Κάποτε παρίστανε και τον σαλό, τον τρελό, για να πετύχει αυτό που ήθελε ή ακόμη και για να μην τον υποψιαστούν γι αυτό που ήταν πραγματικά).

Έτσι οι παρεμβάσεις του αυτές δεν πέρασαν απαρατήρητες και ενόχλησαν τους ομόθρησκούς του, που ήθελαν ακριβώς να εκμεταλλεύονται ελαφρά τη καρδία τους Ρωμιούς και όλους τους χριστιανούς. Στο πλαίσιο πάντα της... ανεκτικότητας των υποδούλων προς τους κατακτητές. Και όχι το αντίθετο.

Έτσι, για μια ακόμη φορά θα πρέπει να εγκαταλείψει άρον άρον τον τόπο που έμενε, την Αίγυπτο, γιατί έμαθε πως οι εκεί Τουρκοκρητηκοί είχαν αποφασίσει να τον σκοτώσουν. Άλλωστε, είχαν προσέξει πόσο καλά τα πήγαινε με τους χριστιανούς και με τι εγκαρδιότητα συνομιλούσε με αυτούς.

Σώζεται μάλιστα και μία “αινιγματική” του ρήση που έλεγε προς τους χριστιανούς. Τους έλεγε, λοιπόν, πως “το ένα είναι τρία και τα τρία είναι ένα, και όποιος δεν έχει τα τρία, δεν έχει ούτε το ένα”. Αλλά τι άλλο από τριαδική ομολογία ήταν το... αίνιγμα αυτό;

Και να, πίσω αλλά και μέσα στις λέξεις ο Αλέξανδρος, να σώζει στην ουσία την ψυχή του, να υποφέρει και να κουβαλά το μαρτύριο της χριστιανικής του συνείδησης. Και όπως αναφέρει ο συγγραφέας του βίου του να κοιλοπονεί το μαρτύριο. Άρχισε λοιπόν να “εγγυμονεί” το μαρτύριο. Και αυτό ήθελε να το κάνει με παρρησία και παλληκαρίσια στον τόπο που εξώμοσε. Ήθελε να πάρει πίσω ξανά την... ψυχή του!

Γι αυτό πρέπει να επιστρέψει πίσω την ξένη, την επείσακτη πίστη, την οποία πλέον γνώρισε πολύ καλά, όσο κανένας άλλος. Αυτό όμως σημαίνει ότι προσέρχεται οικειοθελώς στο μαρτύριο. Γιατί μέχρι σήμερα ισχύει πως αν κάποιος μουσουλμάνος βαπτιστεί χριστιανός πρέπει να πεθάνει! Και όποιος τον σκοτώσει δίνει λατρεία στον Αλλάχ...

Η Σμύρνη παρακολουθεί με αγωνία το μαρτύριο του Θεσσαλονικιού Αλέξανδρου του Δερβίση!

Εικόνα από την Εκκλησία Παναγία Λαοδηγήτρια της Θεσσαλονίκης, η οποία τιμά ιδιαίτερα την μνήμη του Αγίου Αλεξάνδρου του Δερβίση, ο οποίος ήταν ενορίτης της.

Ο Αλέξανδρος, κάποια στιγμή επέστρεψε στη Θεσσαλονίκη, αλλά δεν πήγε στο σπίτι του, δεν συναντήθηκε με τους γονείς του και έμεινε στην πόλη άγνωστος εν μέσω συγγενών, φίλων και γνωστών. Ήθελε φαίνεται, να δει για τελευταία φορά την γενέθλια πόλη και να χαιρετήσει, από λίγο μακριά και λίγο πιο κοντά -αλλά όχι εξ επαφής- τους γονείς, τους συγγενείς, τους φίλους, τους γνωστούς, την παιδική και νεανική του ηλικία. Αλλά και να κλάψει ίσως, τη ζωή που δικαιούταν να ζήσει, αλλά δεν μπόρεσε αφού γεννήθηκε Ρωμιός, δηλαδή ραγιάς για εκείνους τους χρόνους.

Μετά πήγε στην Χίο, και εκεί φαίνεται έκανε όλη την προετοιμασία για την επικείμενη ομολογία του, που συνεπαγόταν το μαρτύριο. Άγνωστο για τον βιογράφο του, αν υπήρχε κάποιος αλείπτης, πνευματικός οποίος τον προγύμνασε για αυτήν την μεγάλη του απόφαση. Αλλά αυτός το θεωρεί σίγουρο πως υπήρχε.

Από την Χίο, ο Αλέξανδρος επιστρέφει στην Σμύρνη με τη συνείδηση του βέβαιη για το τι πρέπει να κάνει. Ήταν περίπου τέτοιες μέρες, λίγο πριν από την Πεντηκοστή, ημέρα Τρίτη.

Και ενώπιον του Μουλλά, του ιεροδικαστή, της Σμύρνης ομολογεί όλα τα καθέκαστα:

Ήμουν χριστιανός, αρνήθηκα την πίστη μου και έγινα Τούρκος.

Η πρώτη μου πίστη ήταν φως και το έχασα.

Η δική σας είναι σκότος, καθώς τη γνώρισα!

Δεν αλλάζω με το φως το σκότος!

Προσκυνώ Πατέρα, Υιόν και Άγιο Πνεύμα, Τριάδα ομοούσιον και αχώριστον!

Συγχρόνως πέταξε το “δερβισιάδικο” κάλυμμα της κεφαλής του και φόρεσε ένα χριστιανικό.

Αυτοί βεβαίως πήγαν να τον βγάλουν τρελλό και μεθυσμένο και του έταξαν δώρα και μπαξίσια για να αλλάξει τη γνώμη του.

- Εγώ την πίστη σας τη γνώρισα, τους είπε, την ξέρω καλά.

Δεν πίστευαν αυτό που γινόταν μπροστά στα μάτια τους. Ένας δερβίσης, που πράγματι ήξερε καλά τα της θρησκείας τους, να τους λέει αυτά τα πράγματα κατάμουτρα και δημοσίως και μάλιστα σε τρεις συνεδρίες που είχαν μαζί του. Τρίτη, Τετάρτη και Παρασκευή.

Αποφασισμένος λοιπόν ο Αλέξανδρος “κατάφερε” την καταδίκη του. Διά ξίφους αποκοπή της κεφαλής. Και δεν θα δειλιάσει, δεν θα υποκύψει και στις νέες προσφορές για τη σωτηρία της ζωής του. Τον ενδιαφέρει μόνον η σωτηρία της ψυχής. Είναι πολύ μεγάλο πράγμα! Και όπως φαίνεται δεν τον ανησυχεί το τραύμα που θα υποστεί.

Βαδίζοντας τον δρόμο του μαρτυρίου και πλήρως αποφασισμένος για αυτό που θα επακολουθούσε, σ’ αυτούς που προσπαθούσαν να τον δελεάσουν απαντούσε και ομολογούσε:

“Χριστιανός είμαι και Χριστιανός θέλω να αποθάνω”!

Και να όλοι οι Τούρκοι, οι Ρωμιοί, οι Αρμένιοι και οι Φράγκοι της Σμύρνης που είχαν ενημερωθεί για το τι συνέβαινε, να παρακολουθούν με κομμένη την ανάσα τα τεκταινόμενα και το τι θα γίνει. Για τους χριστιανούς ήταν θέμα γοήτρου! Θα αντέξει ή θα μας προδώσει και θα μας εξευτελίσει; Το έχει ξανακάνει, θα σκέφτονταν οι Ορθόδοξοι αλλά και οι αλλόδοξοι! Όμως εκείνη τη στιγμή μου φαίνεται πως όλοι οι χριστιανοί ήταν ομόψυχοι!

Και ο μικρός, ο μέγας, Μακεδόνας, Αλέξανδρος, ο Θεσσαλονικιός, ο πάλαι ποτέ δερβίσης τα κατάφερε! Δεν τους πρόδωσε!

Άλλωστε είχε ζήσει ολόκληρη τη ζωή του ως ένα μαρτύριο και μια μαρτυρία καταλλαγής και αγάπης. Του σπαθιού, την κόψη την τρομερή θα φοβόταν τώρα;

Και έτσι έλαβε και το διά του μαρτυρικού του αίματος βάπτισμα και αποκαταστάθηκε και τυπικά και πλήρως και με το παραπάνω!

Άξιος! Θα είπαν από μέσα τους οι χριστιανοί της Σμύρνης, και πλέον ως άγιος, Νεομάρτυρας, ο Αλέξανδρος και με την έξωθεν καλή μαρτυρία, ξεκίνησε το τελευταίο του ταξίδι. Τώρα όμως δεν ήταν έρημος και μόνος και σήκωσε επάνω

του, έστω και προς στιγμή, αλλά και αιώνια και ολόκληρη τη Ρωμοσύνη, τη
χριστιανοσύνη!

Ήταν σαν σήμερα 26 Μαΐου του 1794.